

Janusz Pieniążek

"Rozrachunek z nacjonalistyczną doktryną polityczną / spór o Tomasza Manna/ ", Norbert Honsza, "Przegląd Humanistyczny" R.XIV (1970) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 223

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ DRAWICZ Andrzej: Z doświadczeń literatury radzieckiej. /Wasilij Grossman - szkic do portretu/. "Przegląd Humanistyczny" R. XIV: 1970 nr 3 s. 91-102.

Prezentacja dorobku pisarskiego Wasilija Grossmana/1905-1964/ na tle jego biografii. Autor wysoko ocenia nowelistykę pisarza z okresu przedwojennego, będącą panoramą portretów pokolenia rewolucjonistów, działaczy, ale i generacji młodszej: robotników, inteligencji technicznej lat dwudziestych i trzydziestych. Analizuje utwory antyfaszystowskie Grossmana z czasów wojny i powojenną epopeję "Za słuszną sprawę", wyrosłą z koncepcji wojny jako moralnej próby społeczeństwa. Próbę czasu wytrzymały tu jedynie znakomite fragmenty. Wyższą ocenę autora zyskują ostatnie opowiadania Grossmana.

BP/39

J.P.

/II/ HONSZA Norbert: Rozrachunek z nacjonalistyczną doktryną polityczną /spór o Tomasza Manna/. "Przegląd Humanistyczny" R. XIV: 1970 nr 3 s. 77-89.

Szkic dotyczy często przemilczanego "uwiedzenia politycznego" Tomasza Manna ideami konserwatyzmu nacjonalistycznego w latach pierwszej wojny światowej, gdy rozeszły się drogi braci Mannów. Wyrazem tej postawy jest analizowana tu rozprawa "Rozważania człowieka apolitycznego" z lat 1915/16. Od wyłożonych tu nacjonalistycznych koncepcji pisarz odchodzić będzie począwszy od r. 1922 /"Von deutscher Republik"/, dopiero jednak "Czarodziejska Góra", "Doktor Faustus" i inne późniejsze dzieła będą próbą rozrachunku intelektualnego z tamtymi ideami.

BP/39

J.P.